

ПОЛОЖЕННЯ

про Цент Медіації Луганського національного аграрного університету

Центр Медіації ЛНАУ (далі – Центр) – це команда підготовлених студентів (медіаторів), які допомагають учасникам освітнього процесу розв'язувати конфлікти мирним шляхом, використовуючи у роботі відновні практики – медіацію, коло тощо – і працюють над формуванням безпечної атмосфери в закладі вищої освіти. Роботу Центру організовує координатор, який пройшов підготовку і володіє знаннями та навичками з організації та керування Центру.

Медіація – це добровільний і конфіденційний процес, у якому нейтральна третя особа (медіатор) допомагає сторонам знайти взаємоприйнятний варіант вирішення ситуації, що склалася. Особливою рисою медіації є те, що сторони спільно беруть на себе відповідальність за прийняття рішення та його виконання.

Під час проведення медіації сторони дотримуються наступних принципів:

Добровільність – кожна зі сторін добровільно приймає рішення щодо участі у переговорах і усвідомлює, що рішення може бути досягнуте тільки шляхом співробітництва; можливість добровільного припинення процесу на будь-якому етапі.

Розподіл відповідальності – сторони несуть відповідальність за прийняття рішення та його виконання, медіатор – за дотримання правил та принципів процедури.

Нейтральність, безоціночність – під час процесу медіатор не займає позицію однієї зі сторін, не оцінює їх, а в рівній мірі допомагає обом. Медіатор є нейтральним по відношенню до конфлікту (не «втягується» у суперечку) і, в той же час, щиро прагне допомогти сторонам знайти найкраще для обох рішення. **Конфіденційність** – усе, що відбувається на медіації не розголошується ні медіатором, ні сторонами. За винятком ситуацій, коли сторони планують завдати шкоди собі чи комусь.

Вирішуючи конфлікт за допомогою медіації, сторони повинні налаштуватися на співробітництво, і це є головною задачею медіатора – спеціально підготовленого посередника у вирішенні конфліктів, який однаково підтримує обидві сторони та допомагає їм знайти взаємоприйнятне рішення. Важливо зазначити те, що медіатор не має права вирішувати конфлікт за учасників, натомість медіатор:

- допомагає, щоб кожен учасник висловив своє бачення ситуації;
- слідкує, щоб усі учасники почули версію протилежних сторін;
- визначає, узагальнює і перераховує питання, щодо яких здійснюватимуться переговори.

Програма Центру передбачає впровадження власне процедури медіації і її принципів у систему університету через залучення медіаторів до процесу вирішення конфліктів. Медіатори також можуть сприяти аналізу конфліктних ситуацій та вести конфліктологічне консультування.

Медіація сприяє швидкому та ефективному розв'язанню конфліктів на локальному рівні без залучення владних структур і адміністративного тиску.

Медіаційну допомогу можуть здійснювати практичний психолог, викладач, інші науково-педагогічні представники, а також «зовнішні» стосовно до університету спеціалісти - медіатори.

Центр має на меті здійснення цілеспрямованої діяльності у профілактиці та швидкому реагуванні на конфліктні ситуації в середовищі університету, але вона передбачає залучення студентів-медіаторів до процесу вирішення студентських конфліктів.

Сутність Центру полягає у передаванні відповідальності за розв'язання конфліктів у руки самих студентів: пройшовши навчання, студенти-медіатори допомагають своїм однокурсникам домовлятися у ситуаціях конфліктної взаємодії без участі викладачів, адміністрації, тощо.

Медіаційна процедура – це процедура, заснована на принципах раціонального аналізу ситуації, раціонального вибору дій і прийняття рішень. Медіація не є психологічним методом роботи, медіатори не повинні розбиратися у психології людей, не повинні аналізувати їхні внутрішні проблеми і причини певної поведінки, вони також не повинні виконувати функції слідчих, арбітрів, суддів і т. і. Медіатори лише повинні знати і чітко дотримуватись правил та принципів медіації, завдяки яким вона набуває статусу безпечної процедури, безпечної у фізичному, психологічному, соціальному розумінні.

Результатом реалізації програми є створення інституту посередництва - університетської служби медіації студентів, діяльність якої спрямована на вдосконалення системи міжособових взаємин, покращення психологічного клімату у університетському колективі.

Як відомо, університет є найбільш консервативним соціальним інститутом, де доволі складно змінювати організацію і динаміку життєдіяльності, а у випадку реалізації програми зміни повинні торкатися усієї системи життя університету. У зв'язку з цим всі учасники навчально процесу залучаються до участі у програмі: адміністрація, викладачі, студенти – всі вони за потреби знайомляться з особливостями медіації, її сутністю і спрямованістю завдяки презентаціям програми, навчальним семінарам, робочим зустрічам.

Основною частиною програми Центру є тренінги, у результаті проходження яких студенти отримують знання, вміння і навички щодо проведення медіаційної процедури. Програма тренінгів передбачає знайомство студентів з основними принципами сучасної конфліктології, які орієнтовані на співробітництво і мирне регулювання конфліктів; навчання конструктивним стратегіям поведінки; навчання медіації; підготовку групи студентів для виконання посередницьких функцій у процесі вирішення конфліктів; розробку плану організації системи студентського посередництва в університеті.

Загальні положення Центру медіації

Центр медіації є виконавчим органом студентського самоврядування Луганського національного аграрного університету.

Центр медіації діє на підставі чинного законодавства України, статуту університету та цього Положення.

Мета та завдання діяльності Центру

1. Мета Центру:

Посприяти урегулюванню виникнення конфліктних ситуацій, виникаючих в освітньому просторі університету, шляхом мирного вирішення спорів, а також створення платформи для комунікації та професійного зростання студентської спільноти медіаторів.

2. Завдання Центру:

- 2.1. Поширення знань з мирного урегулювання конфліктних ситуацій шляхом імплементації медіаційних інструментів в університеті;
- 2.2. Налагодження діалогу між здобувачами освіти та науково-педагогічними працівниками, адміністрацією університету;
- 2.3. Нейтралізація негативних наслідків спору (конфлікту) в університеті;
- 2.4. Вироблення реалістичного плану майбутніх дій з урахуванням інтересів обох сторін, який учасники змогли б прийняти за основу;
- 2.5. Усвідомлення сторонами спору наслідків своїх власних рішень;
- 2.6. Збереження або відновлення ділових та/або партнерських відносин;
- 2.7. Заощадження часу, емоційних переживань та душевних витрат сторін на вирішення конфлікту;
- 2.8. Захистити студентів та їх права, створюючи умови для формування безпечного простору, в якому відбувається всебічний розвиток особистості.

3. Напрями роботи Центру:

- 3.1. Профілактична робота, що охоплює всіх учасників освітнього процесу.
- 3.2. Відновна практика у разі, коли необхідно виправлення, відновлення порушених прав, відносин і т.д., в зв'язку з діями які підпадають під осуд суспільства, проступком, правопорушенням, одночасно, що сприяє підвищенню ефективності заходів інших інститутів, які займаються розвитком та освітою студентів, що опинилися у важкій життєвій ситуації, у тому числі спричиненими військовими діями на Сході України, соціально нестійким становищем та інше.
- 3.3. Виховання культури конструктивної поведінки в конфліктній ситуації, заснованої на медіативному підході, який базується на таких загальнолюдських цінностях як визнання унікальності кожної особистості, взаємне прийняття, повага права кожного на задоволення власних потреб і захист своїх інтересів не за рахунок інших.
- 3.4. Створення сприятливого, гуманного і безпечного середовища для навчання, розвитку і соціалізації особистості.

3.5. Поліпшення якості життя та комфорту всіх учасників освітнього процесу, якими є студенти, професорсько-викладацький склад, адміністрація.

3.6. Урегулювання конфліктів. Вирішення спорів, які виникають як у середині університету так і поза ним.

3.7. Просвітницька діяльність. Поширення знань про медіацію, практики мирного вирішення спорів позасудовими методами.

4. Діяльність Центру базується на принципах відновного підходу, який передбачає:

4.1. Повагу до особистості, віру в її здатність вирішувати конфлікти у найкращий для себе спосіб - учасники конфлікту активно залучені до процесу обговорення та самостійно приймають рішення щодо подальших дій; тому медіатор - це не суддя, не радник, а "той, хто допомагає спілкуватися".

4.2. Відповідальність у стосунках та по відношенню до інших - процес переговорів побудовано таким чином, щоб учасники конфлікту мали можливість зрозуміти один одного, усвідомити власні вчинки та наслідки, до яких вони призводять, тобто власну відповідальність.

4.3. Атмосфера довіри і поваги сприяє тому, що учасники конфлікту охочіше беруть на себе зобов'язання щодо виправлення ситуації або відновлення стосунків.

4.4. Віру в кожную особистість та її здатність змінюватися - вирішення конфлікту за участю медіатора побудовано як процес переговорів партнерів, а не суперників, що сприяє засвоєнню студентами іншої конструктивної моделі розв'язання конфліктів, яку вони можуть використовувати в майбутньому.

5. Етапи активізації Центру:

5.1. Прийняття адміністрацією університету рішення про створення Центру. Підставами для прийняття такого рішення, зокрема, можуть бути: напруга, велика кількість конфліктів тощо. Крім того, ключовим фактором є готовність адміністрації університету сприяти процесу впровадження та функціонування Центру, а саме: делегування повноважень щодо вирішення конфліктів студентам; розуміння і згода адміністрації та науково-педагогічного колективу закладу вищої освіти дотримуватися принципів відновного підходу в питаннях студентської дисципліни, виділення та обладнання приміщення для Центру.

5.2. Інформування науково-педагогічного колективу про впровадження Центру. Вибір координатора центру серед науково-педагогічного колективу закладу вищої освіти відповідно до наступних критеріїв: бажання координувати діяльність Центру, авторитет серед студентів та науково-педагогічних працівників, наявність лідерських здібностей, наявність вільного часу.

5.3. Проведення співбесід із потенційними кандидатами, відбір учасників тренінгу "Базові навички медіатора" згідно з такими критеріями: розвинені комунікативні навички, співробітницький підхід у ситуації конфлікту, безоціночність тощо.

5.4. Підготовка команди (координатора та студентів-медіаторів) для роботи в Центрі, проведення тренінгу "Базові навички медіатора".

5.5. Інформування студентів, науково-педагогічних працівників та адміністрацію університету про діяльність Центру, представлення механізму передачі справ/звернення для їх розгляду за допомогою процедури медіації та процедури кола.

5.6. Проведення медіацій та кіл серед студентів студентами-медіаторами та координатором служби (у випадку складних конфліктних ситуацій).

5.7. Підготовка нових медіаторів із числа студентів, які пройшли відбір згідно зі згаданими вище критеріями та внутрішнє навчання (організоване координатором служби за допомогою практикуючих школярів-медіаторів) принаймні один раз на навчальний рік для забезпечення неперервності функціонування Центру.

5.8. Підвищення ефективності діяльності Центру шляхом проведення тематичних дискусій, що мають на меті аналіз напрацьованого досвіду.

6. Організація діяльності Центру:

6.1. Центру за погодженням з адміністрацією університету надається приміщення для зборів і проведення медіаційних зустрічей, а також можливість використовувати за потреби інші ресурси університету - такі, як обладнання, оргтехніка, канцелярське приладдя, засоби інформації та інші.

6.2. Адміністрація університету забезпечує невтручання посадових осіб університету в процес врегулювання конфлікту на період роботи з цим конфліктом Центру, проводить з ними роз'яснювальну роботу, спрямовану на формування конструктивного ставлення до діяльності Центру.

6.3. Адміністрація університету сприяє Центру в організації взаємодії з соціальними службами та іншими організаціями.

7. Прикінцеві положення:

7.1. Дане положення набирає чинності з моменту затвердження.

7.2. Зміни до цього положення вносяться органами студентського самоврядування